

Tekintetes Osztály !

Az 1938/39-ik tanévben a Közigazgatási Osztálynak beható előtanulmányai és határozata alapján a Kartartott ülésén tárgyalás alá vette a Közigazgatási Osztály tan- és vizsgarendjét, és alapszempontra vette egyrészt a tanulmányi rendszer összehangolását, másrészt a tudományos oktatás eredményességének azt az előfeltételét, hogy a hallgatót túlterhelni sem szabad, s határozatilag elfogadta a mellékelt tan- és vizsgarendet.

Az azóta lefolyt 2 év megfigyelései és a tanszékek munkakörének változásai arra indítottak, hogy eme javaslatot átvizsgáljam és a következő részletmódosításokat ajánljam.

Az I., II. félév tananyagából törülhetőnek tartom a "Kereskedelmi alapismeretek"-et. Eme collégium hivatása az lett volna, hogy áthidalja azt a különbséget, ami a gimnázium és kereskedelmi középiskola képzése között van s ezzel a közgazdasági egyetemi képzést mintegy megkönnyítse. A kereskedelmi alapismeretek tárgya ennél fogva nagyrészt a kereskedelmi középiskolák kereskedelmi ismerete tananyagának vázlatos összefoglalása, a számvitel alapelvei és a kereskedelmi- és váltójog alapelveinek ismertetése. A közgazdaságtan oktatása azonban nem támaszkodhatik egy ilyen - teljes egészében 1 féléves 2 órás - előadásból a közgazdaságtanra eső ismereteire. A számvitel előadását ugyancsak előlről kell kezdeni s a kereskedelmi- és váltójog eredményes tanítását sem hiszem, hogy előmozdítaná, hogy a hallgatók minden magánjogi, kereskedelmi- és váltójogi tudás nélkül pár órás előadás nyomán e jogterületről ködös képet nyernek. Többet pedig ez az összevont collégium természetesen szerűleg nem adhat.

A II-ik félévből áthoznám az I. félévbe a gazdasági geológiát, s helyébe a mezőgazdasági ismereteket vinném át a II. félévbe, hogy a hallgatóknak alkalmuk legyen tavasszal és kora nyáron egy-egy tanulmányi kirán-

dulásban gyakorlati mezőgazdaságot is látni. Amennyiben a gazdasági geológia őszi félévi óraszámát összeségében kevesebb, mint a tavaszi félévéé, lehetne heti 3 órától 4 órára felemelni. Másik megoldásnak mutatkozik, hogy a mezőgazdasági ismeretek helyébe az I. félévben a matematika lépjen heti 2 óra helyett 3 órában. A kötelező collokviumok ennek megfelelően az elsőről a második félévbe mennének át és viszont.

A III. félévben meggondolható, hogy a technológia 4 órás collégiuma ne csökkentessék-e 3 órára, viszont a szociológia 2 órától ne emeltessék-e fel 3 órára.

A kari ahatározat szerint a gazdasági földrajz nem collokviumi tárgy és a 3-ik szigorlaton a politikai földrajzzal együtt vizsgatárgy. Amíg mindkettőt megboldogult Teleki Pál adta elő, a képzési egység magától értetődött, a gazdasági és politikai földrajz kettéválasztása óta azonban a közigazgatási osztályon meggondolandó, nem kellene-e a két tárgycsoportot, amennyiben e Rónai professzor is helyesnek tartja, az ő kezében összpontosítani, mely esetben esetleg az óraszám is valamivel csökkenthető lenne.

A III., IV.-ik félévben a Közgazdaságtan 2 féléves, heti 4-4 órás collégiumában Heller professzor ur előadja a közgazdasági politika általános elveit és tanait is, amely általános studium mellett a kereskedelmi és vámpolitikai közlekedési politika, ipari- és bányászati politika, valuta- és hitelpolitika, továbbá a szociális- és agrárpolitika külön collégiumikként szerepelnek, azaz a tudományágként különvált szociális- és agrárpolitika mellett az általános közgazdasági politika minden téren külön is behatóan érvényesül. Ezért a külön pénzügyi politikát mellőzhetőnek vélem, miután a pénzügytanban, részben a kereskedelmi- és vámpolitikában, valuta- és hitelpolitikában, ipari- és bányászati politikában, sőt a közlekedési politikában részleteiben előadás tárgya, mindezek mellett tehát külön kiszakítva szerepeltetni talán felesleges.

Ez megfelelne a szigorlati rendnek is, mely a közgazdasági politikát egy szigorlati tárgynak vette. A pénzügyi politikát a pénzügytannal

sszekapcsolva külön szigorlati tárgyként felemlíteni nem tartom szükségesnek, mert a pénzügytanhoz tartozik az abban benne van, ami pedig nem, az a közgazdasági politika területe.

Az V. félévben az agrárpolitika és a VI-ik félévben a szociális agrárpolitika és falupolitika. At utóbbit mint címet és tárgykört minden további megvitatás nélkül agrárpolitikának neveznek mert az agrárpolitika professzora az agrárpolitika szociális, közművelődési, falupolitikai oldalát is természetesen előadja. A szociális agrárpolitika kifejezés pedig félremagyarázható, mintha az agrárpolitikától eltérő, illetve az agrár- és szociálpolitika közt helyetfoglaló külön tudományág volna.

Az V-ik VI-ik félévben a nemzetközi jog 3+3 órában és a VI-ik félévben a nemzetközi magán- és büntetőjog külön 2 órában szerepel. Tekintve hogy a közgazdaságtan a közigazgatási jog, nemkülönben a magánjog óraszámára 8-8 óra, a büntetőjog és a rendőri büntetőjog 7 óra, a nemzetközi jog magán- és büntetőjog/ 8 órája nézetem szerint, kevesbithető.

Végül a VII-ik VIII-ik félévben az alkotmánytant 4-4 óra helyett 3-3 órában is épügy elő lehet adni.

Ami a doktori szigorlatokat illeti, azon semmi változtatást nem tartanék szükségesnek, csak közgazdaságtan mellé javasolnám bevenni a -történettel- szót és a pénzügytan mellől a -pénzügyipolitika- szavakat törölném.

Tisztelettel kérem a tekintetes Osztályt, hogy javaslatomat tárgyalás alá venni sziveskedjék.

Budapest, 1941. június 17.

Dr. br. Kaas Albert s.k.
e.i. dékán.